

ARXIU / EFE

Kohl, entre el fracàs i la resurrecció

Helmut Kohl i la seva dona, Hannelore, fent campanya a la ciutat de Dortmund. Kohl assegura que malgrat que les enquestes el situen per darrere de Schröder, està disposat a donar una sorpresa.

Les eleccions alemanyes del 27 de setembre fins ara es veien com la darrera cursa electoral de Kohl, però a mesura que ens acostem a la data dels comicis, l'actual canceller escurça distàncies amb el seu rival, Gerhard Schroeder.

El canceller alemany Helmut Kohl continua essent un home de pes en tots els sentits. Una frase seva el defineix amb claredat: "Perdo sempre els sondatges, però guanyo les eleccions". El dia 27 tindrà l'oportunitat de demostrar que, un vegada més, es troba en condicions de confirmar aquesta asseveració i que pot batre la potent maquinària electoral de l'oposició socialdemòcrata. De tota manera, el "gegant de Magúncia" mai com ara en els seus setze anys de "regnat" no havia tingut un rival amb tant de carisma i de possibilitats.

La lluita generacional (cinquan-

ta-quatre anys l'aspirant i seixanta-vuit Kohl), de dos estils molt diferents, s'entaula d'una manera molt aferrissada per aconseguir vot per vot la majoria necessària per a governar.

L'avís de les eleccions del dia 13 al *land* (estat) de Baviera és ben significatiu per a un SPD que somnia en la victòria, però no hi ha re de definitiu. En efecte, la victòria al *land* de Baviera aconseguida per la CDU de Kohl, i la CSU, no és pas extrapolable a la resta del país. Baviera té peculiaritats que en fan un bastió inexpugnable del conservadorisme dirigit pel cap de govern

d'aquest *land*, Edmund Stoiber.

Els socialdemòcrates no solament no hi han pogut minar la supremacia de la CSU, sinó que hi han perdut posicions i els socis del canceller federal hi han ampliat la majoria absoluta i tot.

La resta d'Alemanya és un altra cosa, o això, si més no, espera Schröder, confiat que el temps que encara resta fins al dia D servirà per fer oblidar l'impacte de Baviera, que ha reduït a dos punts un avantatge sobre Kohl que en els millors moments superava el 7%.

El candidat a canceller ha dipositat les seves esperances en tres punts clau a l'hora de convèncer

els alemanys de la necessitat del canvi: la desocupació que continua ultrapassant la xifra mítica dels quatre milions de persones; el fet que Kohl, per molt que hagi procedit força bé, ja és un líder acabat i sense futur; i finalment la promesa de mantenir les prestacions socials imprescindibles que la coalició cristiano-demòcrata-liberal vol retallar.

Star Trek. Un anunci de la campanya de l'SPD a la televisió –que és on es dirimeix, com en qualsevol altra societat avançada, la confrontació electoral– mostra un grup de gent en un escenari futurista tipus Star Trek. Tothom és teletransportat al futur sense dificultats. Només un personatge no pot passar-hi, un home gegantí que té totes les característiques físiques de Helmut Kohl. L'anunci acaba amb el lema “nosaltres som el futur”.

L'estratègia electoral de l'SPD ha estat intel·ligent, malgrat la pèrdua gradual en els sondatges. El missatge vol contrarestar la imatge que la CDU cultiva, d'un país amenaçat pels comunistes, d'una Alemanya insegura en mans de l'anomenada coalició “vermells-verds” (la que formarien els socialdemòcrates i els verds de Die Grünen).

Els socialdemòcrates parlen en clau interna dels problemes que realment preocupen els alemanys (desocupació, prestacions socials, immigració) i es limiten a ironitzar sobre els cartells i els espots electorals que presenten l'actual canceller com l'heroi de la reunificació i el pare de l'euro, un estadista internacional expert, únic i insubstituïble. És difícil, gairebé impossible, de negar a Kohl el seu paper històric en la reunificació i en l'impuls de la Unió Europea, però l'SPD prova de minimitzar-lo.

Shröder, poc bregat en política internacional, compta amb el tebi suport de Tony Blair i de Lionel Jospin, els quals, malgrat les distàncies ideològiques, són més bons amics de Kohl. És un cas similar al de l'actual canceller que parlava sempre de Felipe González com d'un amic i que s'enso-

peix fins a l'exasperació amb José María Aznar.

El pragmatisme del candidat socialdemòcrata fa que, durant la campanya, s'adapti millor a locals de capacitat mitjana i gran, quan Kohl és més amic del cara a cara i d'encaixades de mans. Shröder suporta malament el contacte a curta distància i se sent sobretot còmode com a interlocutor dels industrials i de la gent del món de l'empresa. Ho va demostrar fa uns dies a la ciutat de Trabi (ex-Alemanya de l'Est), quan va visitar la fàbrica del Traban, el desastrós vehicle que ja és història i pel qual els germano-orientals s'havien d'esperar fins a quinze anys. Allí el pretendent a canceller va demostrar que era el mànager que tots veuen en ell, l'home sensible al progrés tecnològic i a l'economia del país.

Membre del consell d'administració de la Volkswagen, Gerard Schröder no respon a les expectatives d'un home vinculat a les grans decisions històriques, com el seu rival, però sí que pot demostrar que domina dos aspectes que la coalició cristiano-demòcrata-liberal sembla que vulgui defugir: la política ocu-

ARXIU / EFE

pacional i la defensa del model social.

El CDU anuncia que a final de setembre la xifra de parats baixarà dels quatre milions, una situació que s'explica per la desaparició de la RDA i les reestructuracions draconianes de la indústria, no solament als *lander* ex-comunistes sinó també a molts dels occidentals.

El cost econòmic de la reunificació i la necessària inversió en l'ex-Alemanya Oriental ha estat assumida amb relativa eficàcia pel sector públic i privat. El motor d'Europa no ha retrocedit, malgrat aquest acte necessari i just, però ple de valentia política. Però els

sacrificis de la població han estat alts. La pèrdua de llocs de treball (per la renovació tecnològica en una indústria comunista obsoleta), la moderació salarial, la flexibilitat laboral, etc., han obligat molts alemanys a haver de mirar prim, una situació nova per a ells. La dreta continua insistint a dir que no hi haurà nous llocs de feina sense una reducció del cost del treball. A la pràctica, això vol dir continuar la política de moderació salarial, una baixa de les cotitzacions socials i, per tant, la reforma de la protecció social..., mesures, totes juntes, mal acceptades per la població.

Dalt, Joschka Fischer, líder dels Verds, un brillant parlamentari alemany que podria ser el nou ministre d'Afers Estrangers en el cas que el futur govern alemany el formi una coalició entre SPD i els Verds. A sota, Gerhard Schröder, a la dreta, en un míting de l'SPD acompanyat dels líders del seu partit, Oscar Lafontaine, al centre, i Otto Schilly.

ARXIU / EFE

Oskar Lafontaine, president, ex-candidat de l'SPD i probable ministre de Finances, si guanya el centre-esquerra en els comicis del dia 27, preconitza la contrària: alça dels salaris al mateix nivell que els guanys de productivitat de la indústria. Lafontaine advoca també per relançar el consum interior i per reduir els impostos familiars.

Els socialdemòcrates anuncien que faran marxa enrere en algunes reformes impopulars imposades aquests últims anys pel govern conservador. Com la reducció a un 80% del salari, en cas de baixa per malaltia, o la reforma de les pensions. De tota manera, l'SPD, en cas que obtingui el poder, també té intenció de dur a terme dràstiques reformes del sistema econòmic imperant. La feina bruta de la modernització, la reforma laboral o la contenció salarial feta per Margaret Thatcher o John Major a la Gran Bretanya han facilitat les coses a Tony Blair. Kohl ha estat molt més

moderat que no pas els seus socis conservadors britànics i, en opinió de molts, l'SPD haurà d'adoptar algunes mesures impopulars necessàries per al manteniment d'un costós sistema de cobertures socials que cada cop té menys recursos.

Ningú no pot proposar receptes infal·libles per ressucitar el conegut "miracle alemany". El consens pràcticament només concerneix la reforma fiscal; en tota la resta hi ha disparitat de criteris. El de principi de setembre al Bundestag va ser l'únic debat televisat entre ambdós candidats, perquè Kohl s'ha negat a un "cara a cara" durant la campanya.

Alemanys de segona. La reunificació alemanya de fa vuit anys va fer aparèixer Kohl com l'alliberador i l'artífex d'un nou país. Les expectatives basades en les promeses d'aleshores s'han esvaït per a molts d'aquells ciutadans que

han vist com perdien la feina, com els preus s'encarien i l'aparador consumista, ara a l'abast de la mà, continuava essent un impossible.

Kohl retreu contínuament a Schroder la seva manca de solidaritat quan va criticar, el 1993, els ajuts a les drassanes de Meklemburg-Pomerània. I el líder socialdemòcrata no para de replicar recordant-li que la taxa de desocupació a l'ex-Alemanya de l'Est pràcticament dobla la de l'Oest. Es en aquests nous *lander* incorporats amb la reunificació que els socialdemòcrates tenen dipositades les seves esperances, i on pro-

many, el país que n'acull més d'Europa. Més de dos milions són ciutadans d'origen turc, dels quals 220.000 tenen ciutadania alemanya i 160.000 podran votar el dia 27. El pes creixent en la vida social alemanya dels immigrants fa que mentre es tolera la discriminació en molts aspectes (treball, habitatge, prestacions socials, etc.), o es camuflen les agressions xenòfobes (406 l'any passat), es valori com més va més la necessitat d'atreure políticament aquests votants.

Els verds i socialdemòcrates ja tenen, cadascun, un diputat d'ori-

ARXIU / EFE

gen turc al Bundestag.

Una iniciativa popular al barri amb més presència de turcs a Berlín, Kreuzberg, vol portar un altre diputat a les llistes dels ecologistes al Parlament.

Sigui com sigui, i vistos els últims sondatges, probablement els resultats del 27 de setembre seran d'empat virtual entre CDU-CSU i SPD. La gran coalició proposada per Schroder entre aquestes dues forces, sense la CSU, és rebutjada per Kohl. En cas d'una victòria de l'SPD, aquest haurà de comptar amb tota probabilitat amb el concurs de la coalició dels Verds, que ja han anunciat que posaran condicions, entre les quals hi ha l'abandó definitiu per Alemanya de l'energia nuclear abans del 2001. Un pacte amb els ex-comunistes del PDS és ara com ara inimaginable. Més fàcil s'ho trobaria Helmut Kohl que pot comptar amb el suport dels liberals de l'FDP, contents de continuar al govern sense posar massa dificultats.

Els alemanys tenen ara la paraula en favor del canvi o de la continuïtat. Sembla que l'era Kohl s'acaba, però ningú no està segur que sigui aquesta l'ocasió de declarar-lo políticament acabat. El canceller federal ja ha donat prou mostres en altres ocasions de ressuscitar a última hora.

Els alemanys tenen ara la paraula en favor del canvi o de la continuïtat. Sembla que l'era Kohl s'acaba, però ningú no està segur que sigui aquesta l'ocasió de declarar-lo políticament acabat. El canceller federal ja ha donat prou mostres en altres ocasions de ressuscitar a última hora.

Ciutadans sense drets. Set milions d'estrangers viuen a Ale-

Imatge del parlament alemany, el Bundestag. En aquest hemicycle es va fer, a principis de setembre, l'únic debat televisat cara a cara entre Kohl i Schröder, ja que l'actual canceller s'ha negat a fer-ne cap més.

